

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 26.06.2026 nr 1-6/3495-1,
SIM/26-0763/-1K

Meie 10.07.2026 nr 8-2/4947

Siseministri 11. septembri 2018. aasta määruse nr 19 „Teenistusrelvade ja nende laskemoona ning lahingumoonade liigid ja teenistusrelvade, nende laskemoona ja lahingumoonade, tulirelva osade käitlemise ning üleandmise kord“ muutmise määruse eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Siseministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks siseministri 11. septembri 2018. aasta määruse nr 19 „Teenistusrelvade ja nende laskemoona ning lahingumoonade liigid ja teenistusrelvade, nende laskemoona ja lahingumoonade, tulirelva osade käitlemise ja üleandmise kord“ muutmise määruse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- 1. Relvaseaduse (RelvS) § 24** reguleerib teenistus- ja tsiviilrelvade registriga seonduvat. RelvS § 24 lg-s 4 on olemas volitusnorm põhimääruse kehtestamiseks, kuid puuduvad selle raamid. RelvS § 24 lg 6 kohaselt määratakse registri vastutav ja volitatud töötaja registri põhimääruses.

Näiteks näeb RelvS § 24 lg 2 p 6 ette, et teenistus- ja tsiviilrelvade registris töödeldakse laskekõlbmatute relvade omanike andmeid ja p 12 kohaselt leitud relvast teavitaja andmeid jne.

Juhime tähelepanu, et isikuandmete kategooriad tuleb ette näha seaduse tasandil. Praegu ei ole RelvS §-st 24 tulenevalt selge, milliseid andmeid täpsemalt andmekogus töödeldakse. Seaduses peab olema kirjas andmekogu pidamise eesmärk, kaasvastutavad töötajad, isikuandmete kategooriad ning volitusnormi selged raamid. Palume teenistus- ja tsiviilrelvade registriga seonduv viia vastavusse andmekaitseõiguse ja avaliku teabe juhistega eelnõu koostajale¹.

- 2. RelvS § 24 lg 11** sätestab, et teenistus- ja tsiviilrelvade registri isikustatud andmed on juurdepääsupiiranguga ning tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeaks.

Selgitame, et avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 kohaselt on avalik teave (edaspidi teave) mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata seaduses sätestatud korras. Seega lähtub AvTS eeldusest, et kõik teave, mida riik töötleb oma ülesannete täitmisel, on avalik, välja arvatud juhul, kui teabe suhtes on kehtestatud juurdepääsupiirang. AvTS §-s 35 on sätestatud juurdepääsupiirangud. Juurdepääsupiirangud ei kohaldu automaatselt, vaid teabevaldajal on igakordne kohustus kaaluda, kas piirangut teabe suhtes kohaldada või mitte (v.a mõned üksikud n-õ absoluutsed juurdepääsupiirangud). AvTS-s sätestatud juurdepääsupiirangud peaksid katma üldjuhul kõikvõimalikud juhud, millal võib olla õigustatud andmetele juurdepääsu piirata.

¹ Andmekaitseõiguse ja avaliku teabe juhised eelnõu koostajale. Kättesaadav: [Andmekaitseõiguse ja avaliku teabe juhised.pdf](#)

Juhime ka tähelepanu, et isegi kui teave on tunnistatud asutusesiseseks (AK) teabeks, siis olukorras, kus selle suhtes esitatakse teabenõue, peab teabevaldaja iga kord hindama, millises osas seda teavet saab siiski avalikustada ja millises osas kehtib mõni juurdepääsupiirang ning enne teabe avalikustamist piiratud osa kinni katma (AvTS § 38 lg 2). AvTS § 43⁸ lõike 1 kohaselt peavad andmekogus töödeldavad andmed olema avalikult kättesaadavad, kui neile ei ole seadusega või selle alusel kehtestatud juurdepääsupiirangut. AvTS võimaldab teabele, sh andmekogudele, juurdepääsupiirangu seada kas AvTS § 35 alusel või eriseaduse alusel. Seega peabki eriseaduses vajadusel sätestama erinormina AvTS-ist andmete juurdepääsupiirangu. Juurdepääsupiirangu norm peab olema konkreetne ja selge ning sellest peab selguma, miks juurdepääsupiirang kehtestatakse.

Tromsø konventsioon näeb ette, et eriseaduses sätestatav täiendav juurdepääsupiirang peab jääma konventsiooni artikli 3 raamidesse. Konventsiooni artikkel 3 annab ammendava loetelu põhjustest, millest tulenevalt võib piirata ametlikele dokumentidele juurdepääsu ning liikmesriigil ei ole õigust seda loetelu laiendada.

Kuna teenistus- ja tsiviilrelvade register sisaldab isikuandmeid, on need andmed juba AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt juurdepääsupiiranguga. Kui puuduvad mõjuvad põhjused täiendava juurdepääsupiirangu aluse kehtestamiseks, tuleks sellest hoiduda. Seetõttu palume seadust muuta ja kõnealune norm seadusest välja jätta.

3. RelvS § 24¹ lg 2 sätestab, et sõjaväerelvade registri vastutav töötaja on Kaitseministeerium. Vastavas sättes puudub volitusnorm määrusega vastutava töötaja ülesannete edasivolitamiseks. Sõjaväerelvade registri põhimääruse § 5 sätestab registri volitatud töötlejad. Juhul, kui eesmärk on ette näha edasivolitamise võimalus, peab volitusnorm tulenema seadusest. Seaduses peab olema sätestatud ka isikuandmete maksimaalne säilitustähtaeg. Vt lisaks p 1 juures toodud märkust juhise järgimise kohta. Palume selles osas seadust muuta.

4. RelvS § 29 lg 4 p 2 sätestab, et [...] vajadusel koostatakse üleandmise-vastuvõtmise akt, mis sisaldab [...] relvaomaniku ja relva kasutaja isikuandmeid, relvaloa andmeid, kontaktandmeid. Palume seadust täiendada ja täpsustada, milliseid isikuandmeid vajadusel üleandmise-vastuvõtmise akti kantakse.

5. Eelnõu p 22 – § 19 lg 2 näeb ette, et „[...] lga relva koha või teenistujale määratud relvakapi juurde kinnitatakse silt, millel on märgitud teenistuja nimi, kellele tulirelv on kinnistatud või struktuuriüksuse nimi, kelle kasutuses tulirelv või lahingumoon on. [...]“.

Nimeline märgistus võib olla nähtav laiemale ringile (nt teistele teenistujatele või hoolduspersonalile). Seletuskirjas ei ole selgitatud, miks ei piisa muust unikaalsest tunnusest (nt teenistusnumber). Palume selles osas seletuskirja täiendada.

6. Eelnõu p-d 38 ja 39 – § 38 lg 5 ja § 40 lg 3 – hävitamise aktid sisaldavad isiku nime ja allkirja. Relvaseaduses ei nähtu vastavat isikuandmete kategooriat ega isikuandmete säilitamise tähtaega. Palume selles osas seadust täiendada.

7. Silma jäi, et kuigi muudatustega luuakse õiguslik alus relvade, laskemoona ja lahingumoon hoidmiseks teise ametirelvi käitleva asutuse või Kaitseliidu territooriumil, on näiteks Kaitseliidu puhul määruse rakendamisega seotud tegevuste osa jäänud seletuskirjas välja toomata. Palume seletuskirja täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Markus Ühtigi 51914873
Markus.Yhtigi@justdigi.ee
Helen Pajumaa-Viitla
Signe Reinsalu